

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felolós szerkesztő:
MAGYAR BALINT

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5 sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR
 melyben házhöz szállítva, vidékre postán küldve:
 Egész évre 28 K Negyedévre 7 K
 Félévre 14 K Egyes szám 60 f.
 Külföldi előfizetéseknél a postabér megterítését kérjük
 Hirdetéseik díjazását szerint. — Nyilttár szerkesztő 80 f.
 A hirdetési és irattartási díjak előre fizetendők.
 TELEFON SZ: 37.

UJSÁG

SZILÁNKOK.

MEGPOFOZTAK egy újságíró a Koronában. Az író és két társa az itteni ügyvédi kar egyik tagját, egy bizonyos „pesti izü” alhumoros cikk keretében, közös szellemi lábúikkal öntötték nyakon, kinevezvén őt — meglehetősen kedvezőtlen szellemi beállításban — egyetemi tanárnak. A tanár ur működését nem a neki számon kezde meg, hanem az irodalmár-trio egyik tagjának adott csattanós leckét a — nevelés tanból. A lapban, ahol a cikket közölték, már több ízben jelentek meg közlemények, melyekben hol burkoltan, hol kimondottan, humoros beállításban vagy támadó jelleggel, kifejezetten egyes személyeket sértő és provokáló hangnag adtak helyet s így bizonyos értelemben nem lehet csodálkozni azon, hogy akadt valaki, aki az ilyen irodalmi öklendőzéseket — érthető pillanatnyi felháborodásában — tettlegességgel törli le. Bizonyos értelemben meg lehet érteni — mondottuk — mert az agresszív fellépés ösztönzerű, hirtelen védelmébe készíti a megtámadottat, de nem lehet helyeselni, sőt helyteleníteniünk kell a saját ügyben való bíráskodást, amikor valahol törvény és rend uralkodik.

FÜTYSZÓVAL adtak kifejezést néhányan erkölcsi undorodásuknak a színházban az „Édes apuka” előadásán a társulat két tagjának minden elemi jóízűlét nélkülözö viselkedése miatt. A rendőrség helyes közbelépése akadályozta meg — ez esetben már másodsor —, hogy a „művész” és „művész ur” erkölcsi tekintélye csorbát ne szenvedjen. Nem tudjuk, hogy a művészet nevében a jóízű ellen elkövetett inzultus és a két szereplő egyéb szereplése között van-e összefüggés, de a magunk részéről tiltakozunk ellene, hogy a jövőben a művészet árca alatt a jobbjelű közönség ilyen erkölcsi provokációknak legyen kitéve. Reméljük, hogy a társulat egyes tagjai, de különösen az eset hőse és hősnője a történetek elmélkedve, a jövőben módosítani fogják a jobbjelű közönséggel szemben való kihívó viselkedésüket és az ősi viszontlatásnál — az újabb impressziókat nyerhetünk a társulatnak, de különösen egyes tagoknak művészi szempontból alig értékelhető működéséről. A viszontlatásra! . . .

NYAKRA-FÖRE nyílnak meg a mindentéle kereskedések. Árú nincs, a gyárak állanak, a munkanélküliek száma állandóan növekszik, a kereskedelem pang. Tízser is megmondhatja valaki, ha vásárolni akar valamit; — ha csak egy cipőszinórra van szükségem: a régiék darabjaiból csinálók újat — és mégis — naponként újabb és újabb üzleteket gombamódra szaporodni. Először újjongó öröm fogott el, hogy talán már visszajött a béke s a kereskedések szaporodása egy új, egészséges fejlődési, tisztességes kereskedelmi iránynak a jele, hogy a szaporodó áruaktárok a tisztességtelen kereskedelmet letörő konkurencia kiindulópontjai lesznek. De most lámunk? Az árak rövid ideig tartó esését most ismét drágulás követi. Nem csalódnunk, ha megállapítjuk, hogy a mostani áremelkedéseket jórésben ezek az egyre-másra megnyíló kereskedések okozzák. Mert hiszen ha eddig is akart venni valaki egy pár cipőt, vagy egy ruhára való szövetet, nem kellett sorban állania, hogy bejusson egy kereskedésbe, mert az ilyen ember igazán fehér-holló számba ment. Ezután csak az lesz a különbség, hogy ha egy pár cipőn vagy ruhán egy ember kereste meg a mindennapi barcsnuzre valóját, ezután kettőnek kell nyerni rajta kétszer annyit.

Excelsior!

— Felolós-szerkesztőnknek a Ker. Szociális Párt ifjúságának Szilveszteresti ünnepélyen tartott előadása. —

Néhány évvel ezelőtt egyik jóbarátom irásával levelezőlapot hozott számomra a posta a művelt nyugat legszebb franciá földjéről. A kép a nekem mindig kedves szoborművészet egy új, megkapó alkotását mutatta; a repülés eszméjének szoboralakban való megtestesítését láttam a képen, azzal a frissességgel, azzal a nagyszerű stílussal, ahogy igazi, született művész valami új és nagy gondolatot megérzésként képes. A képen, illetve a szoborvezetven három kifejezés ragadta meg különösebben a figyelmemet: mindenképp az a roppant erőlködés, mellyel az ember a légbirodalmának meghódítása közben a támadt akadályokat le akarja gyúrni; másodsor az a gyöngédség, mellyel a repülés géniusza oda nyújtja szárnyait a felhőbe vágyó embernek; végül pedig az a nagy tekintet, amellyel az alantmaradó emberek figyelik a repülő madarat és a vele továszállni kész bátor testvéreket.

Ami ezen a szoborvezetven akkor megfigyeltem, körülbelül azokat a motívumokat veszem észre mostanság a keresztény világnézet diadalmas felépítésében, egétkeresében. Észreveszem azt a gyöngédséget, mellyel a vita nouva, a keresztény élet géniusza, a megfeszített Isten-ember segítségül a nyújtja kitért kezét a hódításra már elindult keresztény bátraknak; és észreveszem harmadszor az alantmaradó, az elindulni még bátorítalanok azon tekintetét, amellyel a már szállókat, a repülőket, a biztos győzelem tudatában indulókat aggodva kísérik. Hogy vajon nem fognak-e mégis megzúdulni? . . . Ami a haladásnak, repülésnek, sűrűmokat elhagyásnak mégis első feltétele: nem fognak-e csalódni a taktika vasszerkezetében, a kitértásra segítő hit hájszálfinom tulvilági rugóit nem feszítik-e túl a merészség nagy áradatában és nem felejtik-e el, hogy nem a bravúrozás, nem a repülés a cél, — a repülés csak átmenet, a cél: a megszilárdulás?

Igen, a keresztény világnézet eget kér. Az indulóknak, a tért meghódítani akaróknak egy nem kis csoportja áll most is előttünk. Az első szó, amely láttukra ajkunkon felhangzik, legyen az öröm és a lelkesedés szava, hogy ime: van már nyíltan és mutatkozni merő hitvalló, szabad kereszténységünk, vagyunk már nemcsak a templomok intím fülkéiben, nemcsak egy-egy apró lakás hétygermekes családjának közösen elmondott esti fohászában, vagyunk már búban és örömben nyíltan és nyilvánosan is és leszünk még inkább, leszünk napról-napra többben. Egyben első csapatunk nyüzselően járják meg első vállalkozásukat! Aki megszűletett és él, annak nőni kell!

De mikor lelkesen és örömmel mondjuk ki a reménység szavát, érezzük, hogy a lég figyelni kezd, felvonulnak a mázas akadályok sötét árnyékai és azt mondják nekünk: A ti zászlótok még csak ott van, ahol a harc és még nincs ott, ahol a győzelem! Még előbb le kell győzőtök a félelem levegőjének végtelen nyomását, le kell győzőtök a könnyen ide-oda hajló lelkeknek hit és hitlenség között való nagy ingadozását, különben repülő hajótok nem szállhat a légbre, vagy ha főlzáll, világnézetét vagy tudományos ingadozásotok következtében ott borul fel veletek, ahol épen akart!

Igen! Volt nekünk már büszke repülésünk! Voltunk mi már a levegő urak, a legjobbak, voltunk mi az egyedüli is. Volt idő, amikor mikivülnünk tulajdonképpen nem is volt. Csináltuk a kultúrát; az ókor sötét jejele után hirdettük a „testvériséget”, a „szabadság” eszméjét, felemeltük a rabszolgát, a nőt s a gyermeket, igazságosságra, méltánnyosságra, jótékonyosságra, beteggonozásra, szóval szociális erényekre szok-

tattuk a társadalmat, civilizáltuk az összes európai népeket, előteremtettük az összes iskolatípusokat, az egyetemeket is, elhoztuk a világ művészetébe a román, gót, reneszánsz, barokk építési stílt, neveltük Raffaelt, Michelangelót, de Vincit, a festőket szobrászokat, zenészeket, költőket; igen, voltunk mi már, de jött az ellenség és azt mondta: ő hozza az igazi szabadságot, ő hozza az igazi testvériséget, ő az igazi kultúrát, ő az igazi szocializmust, ő az egyedül patentírozott társadalmi profílixist. Azt mondta: az egyházak kora lejárt, a kereszt álljon félre az emberi haladás nagy országtájából. Megremítet a francia forradalom, ránk ljesztett a jofezinizmus, tönkretett a liberalizmus és azóta minden keresztény gyermek a félelem áteredő bűnében született és nőtt fel és nem volt aki megkeresztelje őket az öntudat, az erő és igazság tudata s a bátorság lángoló tüzével. Láttuk jól, hogy jobb a mi testvériségünk, mint a francia forradalomé, amely ugy szeret, ugy ölel magához, hogy megfojt. Láttuk jól, hogy jobb a mi művészetünk, mint azoké, mert azok csak romboltak, de mit sem építettek; láttuk, hogy jobb a mi szocializmusunk, mint az övék, amely mindennel úgy végez, hogy kivégzi; láttuk, de nem mertünk szólni.

És az ellenfél, a keresztény világnézet ellenfele csak azt varta, hogy mi ne merjünk, hogy milliók, erősek és az igazság birtokában lévén mi mégse merjünk föllelegelni, szólni, beszélni. Azok közül is sokak részéről jöttek a lucidum intervallumok vallomásai, jöttek a voltairei, mustest nyilatkozatok, hogy mégis a keresztény világnézet az embernek való, de az ellenfél részéről jól vallomásokot az ellenfél éppen ugy el tudta hallgatni, mint ahogy elsőtitelt egy-egy lux in tenebrist, egy-egy lumen de coelst, egy XIII. Leo pápát s egy Proházska püspököt. És a nagy keresztény tömeg maradt továbbra is a sötétség szolgáinak aláztos rabszolgahada, amelynek egyedei, mint keresztények, már élni sem mertek. A praktikus, gyakorlati, bátor kereszténység megszűnt a katolikusoknál éppen ugy, mint a protestáns egyházaknál. Az ellen-ségnek sikerült ezeket meg egymásiránt is féltékeny tenni, hogy az egész vonalon a félelem és féltékenység jelezte őket s ők ugy bánhassanak velük, mint ahogy a következő történetben van:

— Vadászni ment a kocavadász és otthon felede történetét. Sebaj! vizagszalta magát, amikor a hibát észrevette. Sebaj! Hiszen erefele oly félénke a nyulak, hogy a töltetlen puskától is megijednek s meghalnak!

Igen, ugy voltunk mi nemcsak 1919 márc. 21-én, a bolsevizmus kitérése napján, de már jó 70 évvel azelőtt. Özvegy nyulak voltunk, akik azt hitük, hogy ellenségeink még üres fegyverrel is leteríthetnek. gyáván húzódtunk meg a kis nyuszifészeknél nem sokkal nagyobb egy-egy apró körben és akik így meghúzódtak, azok sem maradtak meg, mert a kis körökbe is befurta magát egy-egy üresfejű újság kocavadász, egy Est, egy Népszava és mi ijedtünkben a leg-többször felfordultunk az elbizakodott revolveres üres fegyver előtt! Így aztán elvesztettünk politikai vezető hatalmat, vagyont, becsületet, életment mindent!

A gyáváságnak, a félelemnek még egészen el nem tűnt árnyéka fenyegeti legfőbbképpen a mi zászlónk büszke ragyogását. Ez a régi, ősi ellenség, ez volt az első, amelyet megtámadtunk, de valószínűleg ez lesz az utolsó, amelyet teljesen meg fogunk törteni!

Egy másik, körülbelül 100 év óta előttünk való háborúra készülő ellenségünk: a hitlenség elharapódzása. A gyáva keresztény éppen csak hogy nem tett, nem cselekedett ker. testvérelét, de akiket a tudomány nevében hitlennébe si-került tenni, azok a hitbeli janicsárok, azok

már nyíltan is, testvéreik ellen támadtak és a gyávakból először közönyösöket, majd a maguk képere alkotott tudákos hitetleneket fabrikáltak. „Felületes tudás istentagadóvá tehet — mondta Verniamai Bacon — de az alapos, mely tudás visszavisz a hithez.” Nekünk, ha nem akarjuk, hogy az áldotmány leple alatt ismét tévútra vigyenek, sokat kell ezután foglalkoznunk a tudományokkal és meg kell becsülnünk azokat, akik a bölcsélet légi útján munkáikkal irányítani tudják fölszállott gépjűpéket: a fölszámolt egész keresztény társadalmunk organizmusait!

Csak akkor lehetünk eléggé bátrak, csak akkor tudhatjuk ellenfeleink cselét kijátszani, ha nem maradunk azok mögött politikai, társadalmi tudományi, kereskedelmi, művészi és műipari ismeretek, de főképpen a természet- és történelemtudomány tekintetében és ha nem leszünk többé az ő játékszerük abban a tekintetben, hogy bennünket kenyők-kedvők szerint félrevezethessenek, tévútra csalhassanak, önmagunkkal és másfelekezeti ker. testvéreinkkel meghasonlíthassanak, szóval, ha tudományal és szóval is jobban bírjuk, mint ők, nem pedig csak az igazságnak édes tudatával.

*

Szilveszter estjén gondoltuk el mindezeket, Szilveszter estjén amikor az ember a legátutóbban, minden atomával érzi, Isten után ő csinálja a történetet, az időt, a változásokat, sőt kimondhatjuk, hogy a maga korát egyedül csak ő csinálja; ő változik, ő változtat. Isten örök változatlan, bár örök tervében van, hogy mindenkinek jóra forduljanak és minden legjobban elérhesse célját.

A céljaink... a mi nagy utunk!... Hogy is volt csak eddig?... Egy történettel foglalom össze s egy történetet tanúságával fejezem ki még egyszer, hogyan kell sorsunknak folytatni ezután!

— Egy nagy társaság vidám kedvvel, szálgúldó gyorsasággal, autózott gyönyörű helyek vidékén. Fölfelé haladtak az uton. Mikor elérték a tetőt, borzalmas meredek és mély út vezetett lefelé, a soffőr pedig nem állította meg a gépet, meghagyta a legteljesebb sebességet, hiába kiáltottak neki. A szerencsétlenség megtörtént, az utasok valamennyien meghaltak. A vizsgálat kiderítette, hogy mikor az autó fenn volt a tetőn, a soffőr már halott volt, szívészélhűdés érte, azért nem állította meg a gépkocsit. Halott soffőr vezetett az utasokat... Halott soffőrök, lelketlen, lelke nélküli írók, szepírók, tudósok vezettek eddig minket is, de mi talán idejében felelszünk, mi talán idejében átvettük a gépkocsi kerekét... Nem halunk meg, nem akarunk meghalni! Sőt előrébb! Excelsior!

A direktóriumi elnök programja.

Mint megírtuk, az Autonóm Podkarpatszka Rusz Direktóriumának első hivatalos ülésén dr. Zsatkovics elnök előterjesztette programját, melynek bevezető részét már közöltük, első 9 pontját pedig itt hozzuk:

Ünnepélyesen kijelentem és kötelezem magam a következők keretű feladataira:

1. Ünnepélyesen kijelentem, hogy mi kárpátaljai ruszinok vagyunk és a mi területünk hivatalos neve: Podkarpatszka Rusz.

2. Podkarpatszka Rusz, mint autonómikus egység a Csehszlovák köztársaság keretében, önként csatlakozik a csehszlovák testvérekhez. Velük együtt fogja híven teljesíteni a köztársasággal szemben fennálló kötelezettségeit.

3. A Csehszlovák törvényhozástól követeltem, hogy a Podkarpatszka Rusz speciális alkotmányában minden bevonatlanság, ami biztosítja a mi népünknek és a kárpátaljai ruszinok jövő nemzedékének a mi területünkön a legszélesebb körű önkormányzatot, amit nekünk és utódainknak a békekonferencia adott meg.

4. A mi néptünk egy része csehszlovák, másik része pedig román közigazgatás alatt áll. Követeltem ezeknek az egymással összefüggő területeknek egyesítését és biztosítom, hogy a közigazgatás minden egyes ágában meg lesz a Podkarpatszka Rusz demokratikus jellege.

5. A szólás és sajtószabadságnak biztosítva kell lennie, hogy a nemzetiségi, politikai és kulturális eszmék fejlődhessenek.

6. A választójogunkat védelem kell lennie, ezért már kezdetől fogva életbe kell lépnie a titkos szavazást, mely általános, közvetlen községi-kénti és kerületek szerinti lesz és ki lesz tervezve a nőkre is. Azon érv, hogy ez keresztülvihető a mi néptünk közt levő analfabéták nagy száma miatt, most már megdőlt, mivel a fényképrendszerű szavazás lesz életbe lépve, amely lehető teszi, hogy az irni és olvasni nem tudók is a követelményeknek megfelelően szavazhassanak.

7. Meg kell tenni a szükséges lépéseket, hogy a kultúra terén eddig elmaradt népünk hozzájuthasson azokhoz a tényezőkhöz, amelyek segítségével kulturális téren is felemelkedhetik.

8. Föltétlenül szükséges minél előbb körültekintően fejleszteni a mi kárpátaljai ruszin nyelvünket és kulturális életünket. A hitefeleket iskoláknak nagymérvű segítségét helyezke kilátásba, mert a vallásos szellemű nevelést fontosnak tartom az állami élet megalapozásánál. Kívánni fogom a kötelező 8 osztályos elemi iskolai oktatás típusát. Ezeket kívül a gazdasági, ipari és kereskedelmi gyakorlati tanfolyamokat és népi-intézeteket.

9. Követeltem a politikai közigazgatás rendszerének mielőbbi átszervezését, hogy a maradi és az ügykezelést megnehezítő régi magyar rendszer eltávolítását és helyébe praktikus, igazságos és munkakímélő rendszer legyen behozva.

Mikor beszélt őszintén?

A keletiszlovenszkoí szociáldemokrata párt karácsony másodnapján kongresszusra gyűlt össze a kosicei városába nagyeremben. A közlekedési akadályok miatt a vidéki kiküldöttek közül csak ketten jelentek meg. Gáti József dr. és Horváth János úzhorodi kiküldöttek, akik aztán meg is kapták a megfelelő tiszteletet, mert Horváth lett a kongresszus társelnöke (Sránnyai elvtárs indítványára), Gáti dr-t pedig az a kitüntetés érte, hogy egyhangulag elfogadták „a magyarországi fehér terror ellen” indítványozott következő határozati javaslatát:

Keletiszlovenszkoí magyarajku munkásságának (?) 1919. évi december 26-án Kassán, a városba közgyűlési térben megtartott pártgyűlése fölháborodva állapítja meg, hogy a világháború egyik főhőse, a nagy oligarcha uralom, kiárti és örökre elnémítani akarja a magyar proletariátust (?) amely pedig egy emberöltőn keresztül küzdött azért, hogy Magyarország összes népei megtalálják az ország határain belül boldogulásukat és amelynek megbízottai már Stockholmban is olyan álláspontot képviseltek, melynek alapján az ország népe békes együttműködést fejthetett volna ki a szomszédnépekkel.

Megállapítja a pártgyűlés, hogy a magyar keresztény oligarchia mostani emberpusztító uralma nem alkalmas arra, hogy az országgal szemben a kulturális szempontjait fölkeltsé és így Magyarország újjászülését előmozdítsa. Éppen ezért a pártgyűlés az egész kulturális világ előtt tiltakozik a magyar osztályuralom véres barbarizmus ellen és fölkeri a cseh és az osztrák szocialista pártokat, hogy ezen tiltakozást juttassa el a külföld szocialista pártjaihoz, amelyeket egyben fölkeri arra, hogy kormányaikat kényszerítsék a magyar osztályuralom emberirtó politikájának megfékezésére.

Mi a Gáti József határozati javaslatán szörnyen csodálkozunk és azt kérdezzük tőle: mikor mondott szót őszintén 1919. dec. 26-án akosiceivárosban tartott szociáldemokrata kongresszus elé terjesztett indítványában, vagy 1917. év április 8-án nyomtatásban megjelent azon nagyhangú prózában is, ődájában, amelyet ő, a nagy oligarcha ellenes, a nagy antimilitarista, a nagy szociáldemokrata-pacifista a saját megállapítása szerint oligarcha Bethmann-Hollweg és Tisza István dicsoztására a következőképpen fogalmazott meg:

„Sziklaemberek tartják ma vállukon a három esztendő Nagyihettől vonagló földgolyót Ember-tömegek sóvárgó szeme tapad a sziklaemberekre, rajonganak, ufjonganak és reménykednek a földmádsában. A szent és elvetemedett örületben elhomályosodnak a szemek és az állandó jelenlét kis horizontjában nem látják meg, egy darab törhetetlen gránitból van-e a bálvány felépítve, vagy apró törmeléklet fog-e össze a sár és az arany? Nagy idők nagy embereket termelnek és nagy emberek érlelnek meg nagy időkben. A mi nagy idők rántanak elő mehüköböl egy Hindenburgot, Cseidzét, a nagy idők hiányzó Napoleon-ját siratja Franciaország, de céltudatosan csak két államférfi készítette elő a nagy idők: Bethmann-Hollweg és Tisza István. Amikor még csak a levél zörgéséből sejtették egyesek a szél nyomán eláramló vihart, e két államférfi már mindent tudott, megértett és felkészített. Tisza és Bethmann-Hollweg gránit-alakjai már akkor magukra vonták a tehetetlen és vak falkák átviláztát, oly magányosan állottak nagyságukban, mint a két Memnon-szobor az egiptomi homoksvatagban. Az ő ajkukról zengett legérezesebben az Idők erőteljes kommentárja, az ő hátuk mögött áll a (tömeg) négy év óta oly megrendíthetetlen többséggel, melynek alapján szisztematikusan lehet építeni. Kikezdték őket ezerszer, irigyelték és gyűlölték hajthatatlanságukat, ma az egyesült el-lenséges világ szörjára mérges fulánkjait Bethmann-

Hollwegre és „concentráció” jellegével minden halomlómádó dőngélt próbálja a magyar sziklaembert. A dőngéltök aprók és gyengék a kolosszhoz képest, de mégis boldogabb az a Németország, melyre csak az ellenség agyarkodik, mint a mi szegény Magyarországnak, mely értelmellenlét az Ember alá ássa gyenge aknáit, mert fáj a sok száz csuszó-mászónak, hogy egy megmozdíthatlan sziklaembert nem tudnak megörlelni és az elővendő béke egyetlen szobrot érdemlő magyarja a gyűlölt sziklakolossz maradt.”

Ismétlően szeretnők tudni, mikor beszélt Gáti ur igazán lelkéből? Mert e két írás ellentmond egymásnak! Az egyikben a háború harmadik évében is a háború mellett legjobban kitartó egy magyar főurnak kész odanyujtani a legnagyobb elismerés örök koszorúját, sőt egyes-nesen szobrot követel neki, a másik írásban, a kosicei indítványban pedig a Tisza István-vágásu, a bolsevisztákkal nem alkuvó keresztény és magyar Friedrichnek felett tör a leghatározottabban pálcát és az egész világot hívja ki ítéletre ellené. Kóbi! Szállj le a bakról! A politikusnak legaiább annyit kell, hogy jó emlékezete legyen, hogy egy pillanatil se felejtse el: ki volt, mi volt, mit tett és mit beszélt azelőtt. — Csak emyit!

Gyorsírási tanfolyam

az egyesített egyszerű magy. gyorsírásból.

Városunkat mindig valami különös előszertet vonzotta a gyorsíráshez. A régi gyorsírási lapokban közölt versenyeredmények, a budapesti egyesületek elismerő nyilatkozatai, a parlamenti gyorsírók névsora és sok más egyéb helyen alkalmazott gyorsírónk sikeres működése mind azt mutatják, hogy városunkban termékeny talajra talált a buzdító szó, mely „eszmét és élőszót röptében terhez igazni” öhajtván hirdeti a gyorsírást nagy gyakorlati előnyeit.

Sajnos az elmúlt háború nehéz, viszontagságos éveit sokaknak, a legtöbbeknek figyelmelet — mint sok más egyébtől — a gyorsírástól is elvonták. Még az iskolákban is nagybőrra szűneltet a gyorsírást tanítás, a kötelező tantárgyakkal agyonzsufolt tanulóktól ugyanis a mindig oly rövidre szabott háborús szorgalmi idő alatt, magántárgyak tanulását kívánni sem lehetett.

Pedig kár! És városunkban, hol olyan régi hagyomány már a gyorsírást kultiválta és a gyorsíró ambíció, nem is volna nehéz újra föl-hívni a figyelmet a stenográfiára, nem volna nehéz, különösen ma, amikor annyi ifju nem mehet egyetemre, nagyobb iskolába.

Van azonban egy nagy akadály: a régi Gabelsberger — Markovics-féle gyorsírás, mely a kényelmes békeidőben is éveken át tartó szorgalmas tanulással és gyakorlással volt csak elméletben és gyakorlatban tökéletesen elsajátítható, a mai ideges, siető világban nem igen volna szimpatikus. Sőt majdnem bizonyos, hogy a hosszadalmas, bonyolult, sok szabállyal, még több kivétellel teli rendszer a tanulók nagy részének kedvét elvenné a gyorsírástól.

Ezen a bajon ezért a Radnai-féle egyesített, egyszerű magyar gyorsírást, amely az összes magyar rendszerek gondos tanulmányozása és egybevetése alapján olyképen készült, hogy azoknak előnyeit lehetőleg megtartva a tanulást könnyívé és sokkal rövidebbé tette. Szabályai egyszerűek, kivételei jóformán nincsenek. Emellett azonban a gyakorlati követelményeket teljes mértékben kielégíti, ami országos versenyek eredményei fényesen igazolnak.

Ennek a rendszernek a tanításával akarja egy hat hetes tanfolyam keretén belül kissé feléleveníteni városunkban a régi gyorsíró életet Galovics Irén Helén poig. isk. tanárnő, gyorsírástani, ki nemcsak a stenográfia alapelveit képező levelező-írást, hanem a magasabb fokú, a nagyobb sebességet biztosító vita-írást is ismer-tani fogja. A tanfolyam ideje alatt mindenkinek módjában lesz elméletileg teljesen elsajátítani az új rendszert. Az utolsó hetekben pedig diktátus-nak írásával, percre írással gyakorlati készségre is szert tehetnek a hallgatók.

Az első óra jan. 5-én délután 2 órakor a Drugeth-téri népiszkola egyik földszinti termében lesz megtartva.

Jelentkezéseket elfogad Székely könyv-kereskedő.

— A városi élelm. hivatal állattartók részére hífőn korpát utal ki. A kincstári fa-árat ölenként 220 K-ról 280 K-ra, a városi fa árat 240 K-ról 320 K-ra emelték fel. A szegénysóra városi lakosság részére a városi élelm. hivatal kedvezményes áru fát utal ki félölenként 102 K árában.

Még mindig képvis: lötestület nélkül

Még mielőtt e kérdéshez szólnék, egy példát hozok fel s kérdem: van-e a széles világon olyan gazda, kinek egy nagy gazdaságában az ő emberei híven teljesítik kötelességüket, a gazdjuk parancsainak alávetik magukat, a gazda pedig az ő híveinek jogos kívánságait nem teljesítené? Vajon jobb lesz-e a tömeg akkor, amidőn látja, hogy vele gazdája mitsem törődik, vagy sokkal rosszabb? Erre a józan ész felel!

Egyik polgártársunk négyeszer is tollat fogott városunk érdekében, bőven esetelte azt, hogy micsoda hátrányban vagyunk városi képvislet nélkül, és semmi fogantatja sem volt elérys szavainak, pedig ne feledjék az Urak azt, hogy nagyon sokszor gondolkozunk úgy, mint ő.

Ez a tömeg küzd, dolgozik, adót fizet, mint e cikk elején is emlitettem, kötelességét teljesíti gazdjával szemben. Ez a polgárság jól látja az ő megrongált utait, pedig nem is régen nagy pénzünkbe került. Ez a polgárság túrta a szőlőinek árkiadását és a borházak 3-4-szeri feltörését és sok kárt vallott.

Végül pedig ez a polgárság a megtakarított pénzét is odaadta lebélyegzés céljából és még mindig vissza nem kapta azt.

Nem érdemli e város polgársága azt, hogy mostohagyermek gyanánt kezeltsék, nagyon is fájálna azt, hogy kérésre süket filekre talál amidőn a városi képvislet visszahelyezését kéri.

Felleges bővebben magyarázom a városi képvislet nélküli állapot hátrányait, de egy-két példát fel kell hoznom.

Az egyik a kéménycsprészet. A kéményseprő dupla kétával számolt, amidőn adatait bemutatta a tanácsnak, arra rájöttünk. A városi tanács megajavította a fizetését látszólag csekélységgel, de végeredményben nagyon is gavalléro-san. A zsupán urnál megakadályoztuk, de a felebbezése visszajavította. Jelszavunk: élni és élni hagyni!

De számolni kell azzal is, hogy a közönség roppant meg van terhelve, azt sem lehet folyton preselni.

A villanyvilágítási árak felemelése miatt is sok a panasz, bár annak az ára leszáll, ha a nyersanyag ára csökkenni fog.

Egyszóval több szem többet lát! Városi képvisletestületre nagy szükség van.

Elég ebből a témából ennyi; ez már ötödik felvonás. Reményem, hogy a Podkapratska Russj direktóriumá meg fog bennünket érteni.

Dobrovcsky József.

UJDONSÁGOK.

A „Határszéli Ujság“-ra

Január elsejével új előfizetést nyitunk. A *Határszéli Ujság*-a a diadalmas keresztény világnézet puritán harcosa. Bátran, tervszerűen küzd és dolgozik az örök igazságokra épített keresztény világnézet mielőbbi teljes győzelméért, a becstület és erkölcs uralmáért. Minden komolyan gondolkodó keresztény ember bizalmának félreismerhetetlen megnyilatkozása olvasói táborának állandó, nagy növekedése. Aki törhetlen munkása a társadalom keresztény szellemben való megújodásának, pártolja a mi ujságunkat, amely egyben szociális, egyben keresztény és kimondottan a magyar kultúrát szolgáló hetilap.

Magyarországi hírek. Haubrich volt népbiztos ellen hazatérés és gyilkosságra való felbujtás miatt büntügyi eljárást indítottak. Haubrich fogalmazta meg és adta ki márc. 21-én azt a rendeletet, melyben mindenkit halálra fenyegettek, aki a tanácsközlárság ellen mocanni mer.

Klein Korvin titkárnőjét elfogták. 870 ezer K-át találtak nála. Bevallotta, hogy sógorától, ki Kun Béla titkára volt, egymillió 150 ezer K-át kapott. — Szamuelli Tibor több millió korona értékű ékszert rejtett el Roth Márkus győri vaskereskedőnél. Az ékszereket megtalálták és a kereskedőt letartóztatták. — A kolozsvári egyetemet Szegedre helyezték át. — Budapestben kommunista összeesküvés, fed ztek fel. Terv szerint a lemezt hadsereg főhadiszállását, a Gellért-szállót negybe akarták röpíteni. Horthyt és a hadvezetőséget legyilkolni, egyidejűleg megtámadni a távíró- és telefon-központot és a kormány tagjait ellenni láb alól. A katonaság a főcinkosokat elfogta és ellenük a státiális eljárást megindította. — Az államügyészség felség sértés és lázadás büntette miatt elrendelte a vád alá helyezését mindazoknak, akik az okt. forradalomban szerepeltek. — Károlyi Mihály és társai ellen hazatérés miatt büntügyi eljárást indítottak. — Garbai Sándor ellen 204 rendbeli gyilkosságra való felbujtás miatt köröző-levelet adtak ki. — Rubinek földmívelésügyi miniszter megalakítja a keresztény kisgazdák pártját. Szamuelli Lászlót, Tibor testvérét, ki Kelemen álnév alatt tartózkodott Budapestben és mint kereskedő szerepelt, letartóztatták. Ő volt a Horthy ellen tervezett merényletnek a vezetője.

A román. kath. templomi énekkar, mely karácsony első napján Gruber jubileumi miséjével mutatkozott be, vizeskert ünnepe 9 órai nagymisén ismét énekelni fog. A 50 tagú vegyes énekkar saját vonós-zenekarának hegedű kísérete mellett ismét ugyanazt a misét fogja énekelni. A zenekar Medreczky István tanár vezetése alatt áll. Az orgonát Zádor Jenő kezeli, míg a kar Horny Oszkár káplán dirigálja. Minden nagyítás nélkül mondhatjuk, hogy a városunkban eddig nem hallott gyönyörű gregorián zenéjű mise éneklése a hívek buzgóságát fokozza, az istenszűlet fényét emeli s a művelődésre is a legkedvezőbb alkalmat nyújtja. Reméljük, hogy a kar állandó marad.

A gimnáziumba jan. 10-ig lehet beiratkozni. T kinetel ama körülményre, hogy a gimnáziumba a beiratkozásra kitűzött határidőn túl számos utólagos felvétel iránti kérvény érkezett, melyek a tanfolyam előrehaladt volta miatt már kedvező elintézésben nem részesülhettek, a beiratkozni szándékozók utólagos felvétel iránti — kellően bélyegelt s a késedelem okát kellően igazoló kérvényeiket Paris táborkokhoz — Ruszinszko főparancsnokához címezte, január 10-ig a gimnázium igazgatójához benyújthatják, ahol a további felvilágosításokat is megkapják. Megjegyzendő, hogy a pedagógiai okokból ezutal már csak oly tanulók felvételét engedélyezik, akik egyben igazolták azt is, hogy a ruszin nyelv alapelemben (írás, olvasás) némi jártassággal bírnak.

Autóbusz-közlekedés. Targyalások folytak arra nézve, hogy városunkból kiindulva — Munkácspon keresztül — Beregszászig autóbuszjáratokat indítsanak. A forgalmat posta- és személyszállításra akarják berendezni.

A dohánnyárak felemelése. A pénzügyminiszterium jan. 1-től kezdődőleg a dohánnyarúkat kb. 100 százalékkal felemelte. Az új árak a következők. Szivarok: graciosas 3 K. (régi ár 160); Regalia Media 2, (— 80); Trabucos 40, (—66); Britannica 120, (—54); Virginia —80, (—36); Cuba —70, (—32); Portoriko —40, (—20); Rövid —30, (—14); Cigarillos —20, (—12). Cigarettek: Szlavia (új) —70; Vlasta (új) —60; Vesna (új) —50; Egyiptomi —40, (—24); Sport —16, (—8); Tatra (Magyar) —06, (—03). Cigaretta-dohány: Legf. török 100 gr. 80 K. (33—); Finom török 20 gr. 10 K. (458); Finom hercegovinai 25 gr. 5 K. (240); Kapadohány egy csomag 1 K. (—60); Közöns. pipadohány —40, (—20).

Magyarország nem tárgyal az ántántal. Rubinek Gyula földmívelésügyi miniszter a románok visszavonulásával kapcsolatban a következőket mondotta: Az ántánt nem tud kellő nyomattal fellépni a megszállt foganatosító államokkal szemben és minden szigorú ultimátumuk dacára kétségben vagyunk a kivonlás időpontjáról. Amint e tekintetben bizonytalanságban vagyunk, úgy viszont a kormányunk az álláspontra az, hogy míg a megszállás meg nem szűnik, békéttárgyalásokról szó sem lehet. Az egész koncentráció alakulásnak kiindulási pontja szintén az volt, hogy a koncentráció létrejöttével kivonulnak a megszálló csapatok és ebben a tekintetben Clerk határozott kijelentést tett a

kormány előtt. Amennyiben az ántánt ezen szóbeli ígérete bizonyos belátható időn belül teljesíteni nem tudná, maga a koncentráció is kérdésessé válnék, mert a megállapodásnak csak egyik része teljesült. A béke delegáció elutasítása halogatása is arra mutat, hogy a magyar kormány, a német és osztrák békeszerződés egyoldalúsága miatt a fenti főtétel teljesítése nélkül nem tartja fontosnak a függő kérdéseknek zöld asztalnál való mielőbbi elintézését.

Sajtóhíba. Lapunk multheti számába sajtóhíba csuszott be. Ugyanis a „Beküldött íráskor szemléje” című cikk 50-ik sorában „idézzük” helyett „idézi” szó kellett volna.

Szent Antal kenyere a helybeli román. kath. templomban az elmúlt esztendőben 14500 K gyűlt be, amelyből valláskülönbség nélkül részesült 270 szegény havi, illetve gyorssegélyben.

Huszonkét vagon galiciai utazott keresztül a mult héten a kassai állomáson, akiket a budapesti alkalmatlan idegenek kiutasítására szervezett kormánybiztosság indított utatnak hűtenül elhagyott hazájukba.

Adomány. Egy dobóruszka társaság 22 K-t küld lapunk útján a ker. Népkonyhának.

Bulgaria a bolsevizmus ellen. Bulgáriában a legszigorúbb hadiállapotot rendeltek el. Az összes kommunista vezetőket Szófiában letartóztatták és a haditörvényszéknek adták át.

A ker. szoc. párt szilveszteri mulatóságára kölesönadott asztalmenüekből 3 darab asztalterítő és 30 dr. pohár visszamaradt, illetőleg elcseslerődött. A kölesönzők felkértek, hogy az elcseslerő tárgyakat sziveskedjenek visszaszolgáltatni, azaz visszacsérélni.

A siketnéma intézetben 31-én rendezett táncmulatságon egy fekete keménykalapot valaki tévedésből egy sapkával elcseslerő. Kérjük az illetőt, a kalapot lapunk kiadóhivatalába leadni. — Egy esernyő elveszett a tornaterem ruhatárból. Kérjük a becsületes megtalálót hogy azt Kazinczi-utca 6. szám alá sziveskedjék átadni.

Egy kedves földünk. A budapesti államrendőrség elfogató parancsot adott ki Gábor (Jutkovic) Gyökes bolsevik terrorfiu ellen 18 rendbeli gyilkosság büntette miatt. A derék fiatalembert, bár idevaló illetőségű és városunk szülötte, erről az oldalról még kevesen ismerték.

Rendlet a földbérletek meghosszabbításáról. Az 1919. november 28-án magjelent kormányrendelet értelmében azoknak a kisgazdabérletőknek, akiknek ez évben járt le bérletük, a bérleti szerződés nem mondható fel. Ez a rendlet a béradóra nézve csak az esetben kötelező, ha kis bérlo a következő feltételeket teljesítheti 1. A kisgazda köteles a földet saját maga, illetve a rokoni segítségével megmunkálni. 2. Igazoln kell, hogy erre a jövőben képes. 3. A kisgazdabérletőnek igazolni kell, hogy saját birtoka az 5 holdat meg nem haladja.

Mozi a falvakban. Egyik elbocsátott tisztviselő kisebb fia mozi gépet vásárolt s ezzel keresi most faluról-falura kenyerét. Érdekes dolgokat mesél vidéki utjáról. Az egyik faluban például egy nagy papírvaszonna vetítette a képeket. Valami tengeralatti képet vetített éppen, mikor a jámbor ruszinok nekiesetek a papírvasznon nyugtató sok-sok szép halnak s ronggyá tépték teljesen a vásznat. Másnap mit volt mit tenni, az iskola sima. fehérre meszelt falára vetítette a képeket. Alig kezdődött meg az előadás, óriási rémület támadt, mert egy nagy vadállat jelent meg a képen. Mikor meg a szörnyű családost észrevették, hangosan adtak kifejezést leplezetlen örömeiknek. Pár perc múlva berohan a kurátor uram s éktelen lármát csap: hogy neki ne piszkolja be senki kuruzslo a falat. Hogy tudja most ő majd a falat kimeszelné, mikor meg a városban sem lehet meszet kapni. Csak nagy-nehezen lehetett az őreget megnyugtátni, hogy a mozikép nem ragad oda a falhoz.

Köszönet. Mindazoknak, kik a keresztény Népkonyhának karácsonyi adományokat küldeni szivesek voltak, hálás köszönetet mond a vezetőség.

A Gyimesi vadvirág előadása. A városi tanács a színházat f. hó 10 és 12-ére átengedte a Kath. Legényegyetnek, amely tudvalóleg a Gyimesi vadvirágot fogja előadni. A továbbiakhoz ugyan még a Gubernium engedélye is szükséges, de a Legényegyet azt is reméli. Jegyeket Hannel Antal üzletében lehet majd váltani.

ÖN MÉG NEM TUDJA? — Már megnyitott játékaruház, háztartási, konyhafelszerelési és pipere-cikkek raktára

Széchenyi-tér (Kispiaç) 15. szám, GLAUSIUS hentes mellett.

Legolesőbb bevásárlási forrás!

Megtekinthető vételkötelezettség nélkül!

— **Szilveszter estjén** a ker. szoc. párt ifjúsági osztálya nagyszerű táncmulatságot és kabarét rendezett a főgimnázium tornacsarnokában. A tágas terem szűknek bizonyult a résztvevők nagy száma miatt. Egy estélyen nemcsak képviselve, hanem a valóságban is ott láttuk a helybeli keresztény társadalom minden rétegét. A mulatság igen jól sikerült kabaréval kezdődött. Utána tánc volt reggeli. A rendezés kitűnő volt. A szereplők közül valóságos művészi nivóju produkcióval tüntek fel Orthó Dániel, Graf Janka, Pap Ilonka, Orthó Frigyes, Gőnczy János, Révay Pál és Péter Dénes. Mint konferáló jól szellemkedett Hubay Kálmán. Nagyon jól volt Balog Etus szavalata, Törő Antónia és Zelenyi Irén, valamint Platzer és Szabados is.

— **Karácsony a ker. Népkönyhában.** A ker. Népkönyhán dec. 23-án délután 4 és fél órákor szép közönség gyűlt össze, hogy gyönyörködje annak karácsony-ünnepélyében, a szegények, árvák, elhagyottak örömeiben. Ékes karácsonyfa alatt és az asztalokon elhelyezett fehérmű, ruhanemű, sütemény, alma, dió, mosolygott a boldog arcokra és a ker. Népkönyha vezető hölgyei osztogatták szét az ajándékokat. Mindegyikük tőle feltehetőleg munkásságával, ajándékkal vette ki részét a szegény gyermekek örömeinek teljessé tételéből. Az ünnepélyt kedves beszéddel nyitotta meg Lukács Gizi. Buzdító, szép beszédet intézett a gyermekekhez Blánár Ödön főgimn. tanár. A szegény gyermekek nevében Lipotyán Lajos imában mondott köszönetet a betlehemi kis jászol előtt az Ur Jézusnak. Jelen volt az angol misszió részéről: Miss D'Arcy és Miss Fogger is.

— **Pöleled a Ref. Ifjúsági Egyesület.** Amint halljuk, a Református Ifjúsági Egyesület, amely az utolsó háborús esztendőkbén a tagok katonaszolgálatra való bevonulása miatt szünetelt, Győrke István ref. s.-lelkész vezetésével most ismét megkezdte további működését. Az egyházmegyei épület Rákóczi-utcai helyiségében lesz ismét az egyesület helyisége, ahol bizonyosan rövid időn belül élénken fog megindulni az élet. Még emlékezhetünk a Ref. Ifjúsági Egyesület műkedvelői színelőadásaira, amelyek mindig a legszebben sikerültek. Győrke István s.-lelkész kéri a volt tagokat és az érdeklődőket, hogy a tisztviselői kar megválasztása céljából jan. 11-én vasárnap d. u. 4 órákor az Egyesület helyiségében megjelenjen szíveskedjenek.

— **Mikes — visszajött.** Egy erdélyi székei főhadnagy egy költeményt írt „Mikes — visszajött” címmel, amelyet sok ezer példányban terjesztettek Erdélyben s az Alföld románok által megszállott vidékeken. A román hatóságok megtudva ezt, körözlevelet bocsátottak ki Mikés Kelemen ellen, aki állítólag Zágonban született, állítólag Konstantinápolyban él (?) s állítólag 207 törökországi levelet írt a nagynéniének s itt is, ott is megfordul ez az utlevél nélküli érkezett szökevény. Pedig az büntetendő cselekmény. Ezek után érthetetlen, hogy a nyomozó román hatóságok még eddig nem sikerült eredményt elérniök.

— **Műkedvelő előadás Csapon.** Karácsony másod és harmadnapján, a csapi ref. ifjúság, a lelkészlak alapjára, műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. Színe került a Felhő Klári című népszimű. Az előadást Baksey Gyula ref. lelkész és Palotay József rendezték. A szereplők nagy felkészültséggel és precíz játékkal az előadást a műkedvelői előadások keretei felé emelték. A szereplők közül Szanyi Jolán közvetlenségével és természetes előadásával, Gyüre Irmsuka átértett játékaival, Kun Lajos és Juhász Béla rutinizott fellépésükkel és Csik Vendel kitűnő alakításával tüntek ki, de a többi szereplők is mind dícséretreméltó ilyekeztet álltak meg helyüket.

— **Több milliós faüzlet Magyarországal.** Budapestről Homonnára érkezett Szörtesey István a budapesti Keresztény behozatali kereskedelmi társaság megbízottja, hogy Zemplén megye északi részének nagy fatermeléséből a didergő, fázó magyar főváros részére fát exportáljon. Köztudomású dolog, hogy Budapesten ma az a helyzet, hogy a legtöbb helyen a városliget kivágott fáival fűtenek. Természetesen következménye ennek az, hogy a fa maximális ára Budapesten 160 koronában van megállapítva métermázsánként, ha ugyan egyáltalán kapható. Ezek a tarthatatlan állapotok indították azután a Budapesten székelő angol missziót arra a humanus lépésre, hogy megpróbáljon a cseh-szlovák kormányánál a Budapestre irányítandó nagyobb faszállítvány elvételéért tárgyalni. A missziónak sikerült elérnie a célját, mert a cseh-szlovák kormány 1800 vaggon fát kiszállítására adott engedélyt, még pedig egyelőre rekompenzáció nélkül. A budapesti kereskedelmi társaság kapta a megbízást a fa szállítására és sikerült

nekik a fa métermázsáját 28 cseh-szlovák koronáért megkapniok. Ez ősszeg kb. 60—65 magyar koronának felel meg és így a társaság abba a kellemes helyzetbe került, hogy a fa métermázsáját Budapesten 70—80 koronáért, szóval a megállapított maximális ár feléért adhatja; azonban a leszállított fára csak a magyar főváros keresztény közönsége tarthat igényt. Nagyon valószínű, hogy a cseh-szlovák kormány azért tette ezt a rekompenzáció nélküli koncessziót, mert — mint értesültünk — a fáért az angol misszió angol fonttal fizet. A kb 50 vonattal menő famennyiséget az angol misszió közvetítésével és felügyelete alatt fogják a demarkációs vonalon átszállítani.

— **Prijemni Hlas.** Ez év március elején jelenik meg *Bullessa*-féle sárosi (keleti) tót nyelven írt „Prijemni Hlas” (Prešovska fialka) című román. kath. ima- és énekeskönyvnek II. kiadás. Az énekeszt harmonizálta könyví módorban Hemerka Gyula Iván karmester, a zenei-kola tanára. Az összhangosított példányok drbja 50 K, a nép részére kiadott, csak szöveggel bíró példányok 15 K. Előjegyzéseket elfogad Bullessa János tanító Eperjesen (Prešov) Arok-u. 44. (Jarksva ulica.) A könyv csak postai utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével szállítható.

— **Középiskolai magántanulók** vizsgái előkészítését elvállalja egy *főgimn. tanár*. Címe a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ.

Hétfőn este volt, a közönség igazi, minden kedvenc-versenyen felül „beérkezett” favoritjának, *Sztankócz*y Istvánnak jutalomjátéka, amikor a művészt elhalmozta a közönség forró szeretetnek minden jelével. Taps, kihívás bőven jutott a nap hőseinek, aki ez este művészetének, hangjának fortisimójában volt s igaz érzéssel pompás hanggal adta vissza a Píllangó főhadnagy bohém alakját.

Tisztelői tömördek ajándékkal, lepték meg. Babér koszorú, virág, gitár, ezüstnyelű palca és sok más egyéb, sőt még téli, meleg alsóruha, és 3000 kor. kolkováni tettek meg értékesebbé az ünneplést. Régi színház habiliték valamóisa szerint, még sohasem volt e városban művészember, akit a közönség minden rétege így elhalmozott volna kegyének minden jelével.

Kedden, szerdán és csütörtökön a „Farsang tündére” untatta halálra a közönséget. Kár volt ezt az üres, minden érték nélküli operetet az utolsó előadásokra hagyni.

Szilveszter estén A farsang tündére előadása után Kullán Dody házagypótló egyfelvonásos szindarabja került bemutatásra. A szerepet a két Kullán játszotta sikerrel. Király Marcsa exotikus táncja nagy tetszést aratott.

Elmentek a színészek.

Elmentek, lthagytak a színészek minket. Rövid néhány hónapra látogattak meg s aztán mentek tovább, teljesíteni a színészi kötelességeket. Szép, nemes a színészet feladata, bárha nehéz is. Nagy érzések, lelkesedések és szíves kintás kell hozzá. Mi beláttuk ezt és tekintetbe vettük mindig. Pártoltuk, bátorítottuk őket. Örömmel vettünk észre minden szépséget és jót és megdicsértük őket. A csunya dolgok fölött, amelyek — sajnos — elég gyakran fordultak elő, hacsak lehetett elsiklottunk. Nem akartuk a magyar szó, a magyar kultúra ápolót megbüntetni. Pedig okunk lett volna sokszor, nagyon sokszor rá. De most már megmondhatjuk, hogy mi erősített, nemes szórakoztatást, a magyar írók egészséges, keresztény szemelei termekeit vártuk és nem a prostitúált zsidó írók izléstelenségét.

Most, amikor „együtt lumpol együtt züllik apa és fia” *erkölcs nemesítő* s nem erkölcs rontó darabokra van szükség. Elismerjük, sok kiváló darabot is kaptunk, de kellett volna, hogy mind ilye legyen. Mert egyik nap becsületről, erkölcsről prédikálni, másnap meg ép az ellenkezőjéről, az egy fedél alatt ugyebár nevelés. Már pedig a mai időkben semmi kedvünk a nevetésre. Biz nem ártott volna a Pestről hozott darabokközött egy kis irodalmi programot rendezni. A jobb érzésű színészek küzdöttek a piros színlap ellen, de a másik párt mégis csak kivívta, hogy hitsoros íróknak keresztény-ellenes darabjait is adják. E filozemizmusz nagy antiszemizmusz szült a színészek között s állandó lett a hecelődés, perlekedés.

Az ily apró áskálódások még verekedéssé is fajultak. Állandó panasz hangzott e terror miatt. Nemrégiben például egyik színészről, mert azt mondta, hogy antiszemita, azzal fenyegették meg, hogy kifutja a bankácson” s lehetetlennek teszik a fellépését. Nagyon sajnáljuk, hogy a szokásos frázisok és bucsú-himnuszok helyett ezeket kellett felemlíteni.

(zs. b.)

Szerkesztő: GAAR ÖDÖN.

Nyomatott Pöleled Gyula könyvnyomdájában Uzhorod.

Lukovich Ödön személy- és teherfuvarozást

vállal helyben és vidéken.

MEGRENDELÉSEK:

Megyeház-tér 5. sz. vagy Ács Béla üzletéber, Kishid-utca.

Madarak tömésére vállalkozik

az ASTUR-PRAEPARATORIUM

Uzhorod (Ungvár), Rákóczi-u. 17. sz.

Modern, művészi és molymentes munkát garantál a laboratórium vezetője, HRABÁR SÁNDOR főgimn. tanár. — A madarak — lehetőleg friss állapotban — postán zárt csomagban (dobozban, vagy keménypapír-göngyölegben) küldendők. — A praeparálás díja montirozással együtt (esetleg kívánatra anélkül) nagyság szerint változik, de rendkívül jutányos. — Elejtett és meg nem tépázott sasokat és egyéb ragadozó madarakat átvesszünk. LEVELEKRE VÁLASZBÉLYEG! KÖNYÖK-UTCA 16. SZÁM ALATT!

VÁLLALOK

személy- és teherfuvarozást helyben és vidéken, továbbá **szántást és boronálást** részért, vagy készpénzért.

Megrendelések:

Bercsényi-utca 16. szám alatt, vagy Hannel Antal üzletébe Kazinczy-utca.

Juhász Imre.

Harminc szekér széna eladó.

CIM A KIADÓHIVATALBAN TUDHATÓ MEG.

A szobranci gyógyszerár

1920. évi március 1-től bérbe kiadó. Érdeklődők özv. CSERE JÓZSEFNÉ tulajdonossal Szobráncon értekezhetnek.

Fehérnemű-varrást

vállalok, esetleg házhoz is megyek.

Sztascinszky Margit

SZOBRANCI-UTCA 30.

Egy ház eladó

Könyök-utca 16. szám alatt.

Érdeklődni lehet Dayka Gábor-u. 22. sz.

HASZNALT VARRÓGÉP

és jókarban lévő KERÉKPÁR

eladó. Cím Dombalja-utca 26. szám.

Tisztelettel értesitem a város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy üzletemben

NŐI MANIKÜRÖZŐT

alkalmaztam, aki későbbi berendezkedésem után NŐI FODRÁSZATOT is fog végezni. Elsőrendű tiszta és figyelmes kiszolgálás.

PIPERECIKKEL ÖLCSŐ ÁRBAN KAPHATÓK.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

CSANYI MIHÁLY

borbély, fodrász és manikűröző terme. Széchenyi-tér 12. szám.